HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

OSTVARIVANJE PRAVA NA TEMELJU SMANJENJA ILI GUBITKA RADNE SPOSOBNOSTI

8. SUSRET RAVNATELJA
ZAVODA ZA MIROVINSKO OSIGURANJE
DRŽAVA NA PODRUČJU BIVŠE SFRJ

Ljubljana, 9. - 11. lipnja 2016.

PRAVA NA TEMELJU INVALIDNOSTI PRIJE MIROVINSKE REFORME 1999.

- Zakon o mirovinskom i invalidskom osiguranju, na snazi do 31. 12. 1998. – širok opseg prava na temelju invalidnosti
- tranzicija
- ratna zbivanja u Republici Hrvatskoj

➔ velik broj korisnika prava na temelju invalidnosti

➔ velik udio korisnika invalidskih mirovina u ukupnom broju umirovljenika

MIROVINSKA REFORMA 1999.

- smanjen opseg prava
- razgraničenje prava na temelju invalidnosti od prava iz radnog odnosa, odnosno prava na temelju ugovora o radu – manje obveze poslodavca
- osnovna prava:
  - pravo na invalidsku mirovinu
  - pravo na profesionalnu rehabilitaciju
- korisnici ranijih prava prevedeni na prava prema novom zakonu

INVALIDSKA MIROVINA

- opća nesposobnost za rad – „puna" invalidska mirovina
- profesionalna nesposobnost za rad:
  - radna sposobnost smanjena za više od ½ u odnosu na zdravog osiguranika
  - visina mirovine radi profesionalne nesposobnosti za rad:
    - ako osiguranik ne radi – 80% invalidske mirovine
    - ako osiguranik radi – 50% invalidske mirovine
    - ako osiguranik radi, a invalidnost je posljedica nesreće na poslu ili profesionalne bolesti – 66,67%
- ako je invalidnost posljedica ozljede na radu ili profesionalne bolesti, mirovina se određuje kao da osiguranik ima 40 godina staža
- kontrolni pregled samo jednom, nakon 4 godine i samo kod profesionalne nesposobnosti

PROFESIONALNA REHABILITACIJA

- kod osiguranika postoji profesionalna nesposobnost za rad

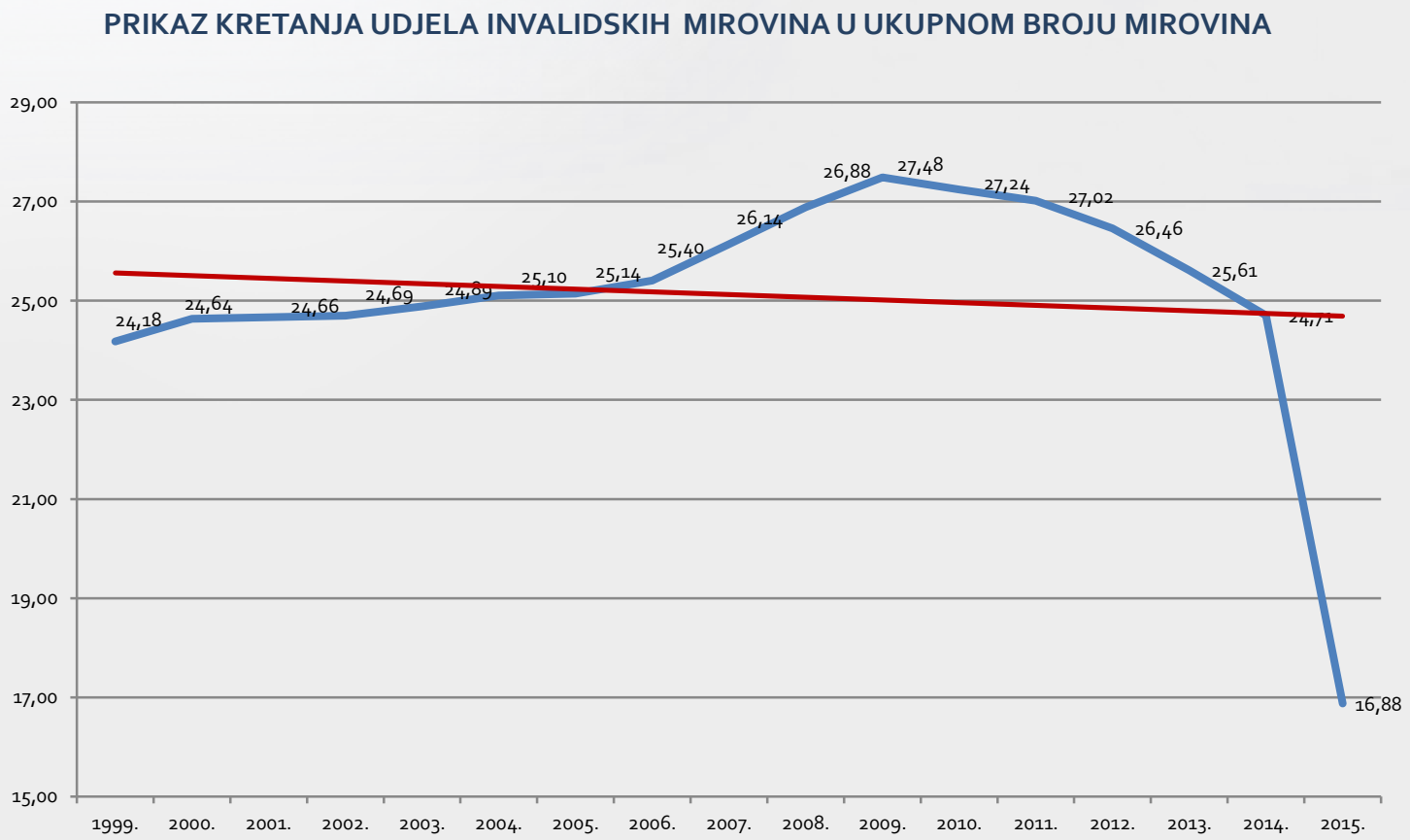
ALI

s obzirom na zdravstveno stanje, životnu dob (mlađi od 50 godina), naobrazbu i sposobnost može se **osposobiti** za rad s **punim radnim vremenom** osposobljavanje za posao iste, iznimno neposredno niže stručne spreme

- izuzetno rijetko primjenjivani institut (prosječno 50-ak godišnje)

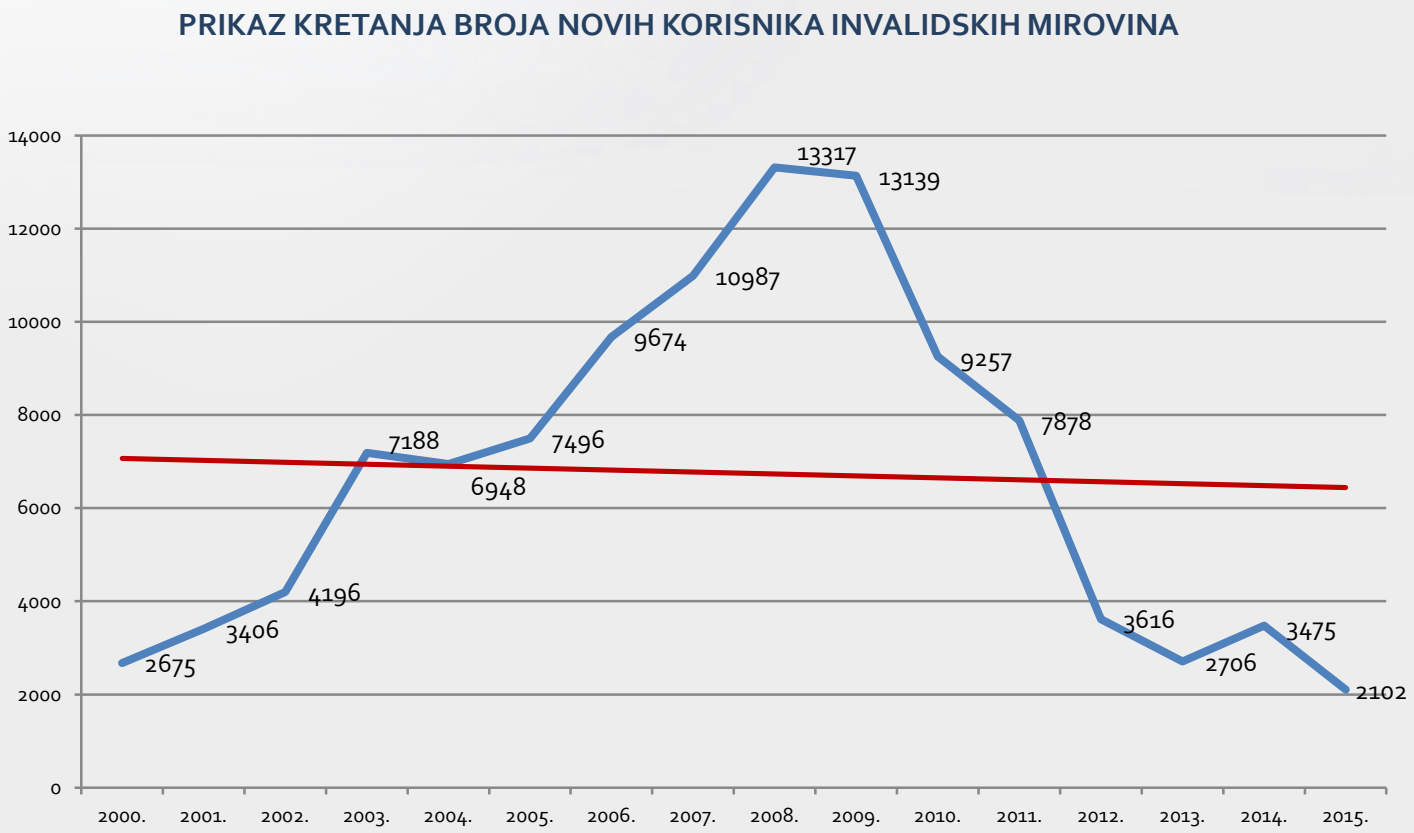
MIROVINSKA REFORMA 1999. – UČINCI (1)

- značajan pad udjela invalidskih mirovina u ukupnom broju mirovina:

MIROVINSKA REFORMA 1999. – UČINCI (2)

- prisutan je trend pada novih korisnika invalidskih mirovina:

MIROVINSKA REFORMA 1999. – PROBLEMI

- još uvijek velik broj korisnika invalidskih mirovina u odnosu na ukupan broj umirovljenika
- sustav i dalje pogoduje ranom izlasku iz svijeta rada
- usprkos pojačanoj kontroli, pojave zlouporaba i prijevara

MIROVINSKA REFORMA 2014. – NOVE DEFINICIJE INVALIDNOSTI

- potpuni gubitak radne sposobnosti
- smanjenje radne sposobnosti – radna sposobnost smanjena za više od ½ u odnosu na zdravog osiguranika iste ili slične razine obrazovanja:

  - djelomični gubitak radne sposobnosti – može raditi najmanje 70% radnog vremena na prilagođenim poslovima koji odgovaraju njegovim dosadašnjim poslovima iste ili slične razine obrazovanja
  - preostala radna sposobnost – profesionalnom rehabilitacijom se može osposobiti za druge poslove s punim radnim vremenom

INVALIDSKA MIROVINA

- zbog **potpunog** gubitka radne sposobnosti – u 100% svoti
- zbog **djelomičnog** gubitka radne sposobnosti
  - 50% svote – ako osiguranik **radi** (66,67% ako je posljedica ozljede na radu ili profesionalne bolesti)
  - 80% svote – ako je osiguranik **nezaposlen**
- prevođenje **invalidske mirovine u starosnu** kada osiguranik ispuni uvjet godina života, u zatečenoj svoti, ako je uzrok gubitka radne sposobnosti bolest (ne obuhvaća posebne propise)

PROFESIONALNA REHABILITACIJA

- osiguranik na temelju smanjene radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnosti **prije navršene 53. godine života -** značajno povećanje dobne granice u odnosu na prethodni ZOMO
- Osposobljavanje za rad na drugom poslu za niži, isti ali i viši stupanj stručne spreme radi zahtjeva tržišta rada i uvažavanja novih tehnologija
- Profesionalnu rehabilitaciju provodi centar za profesionalnu rehabilitaciju

PRIVREMENA INVALIDSKA MIROVINA

- invalid rada, ako je **nakon završene profesionalne rehabilitacije** dugotrajno ostao **nezaposlen** ili naknadno postao nezaposlen bez mogućnosti zaposlenja u novome zanimanju,
- nezaposlenost u neprekidnom trajanju od najmanje 5 godina, do navršene **58.** godine života,
- isplaćuje se u **80%**-tnoj svoti
- povremeni rad u ukupnom trajanju **do 6 mjeseci** nije prekid nezaposlenosti

KONTROLNI PREGLED

- **redoviti** kontrolni pregled – svake 3 godine, za invalidske mirovine ostvarene prema novom zakonu
- **izvanredni** kontrolni pregled – iniciran u postupku nadzora i kontrole za sve invalidske mirovine i tjelesna oštećenja ostvarene prema ranijim propisima, kao i i prema novom zakonu između i izvan propisanih trogodišnjih kontrolnih pregleda
- **izvanredni** kontrolni pregled i za korisnike invalidske mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti, koji se zaposle

UREDBA O METODOLOGIJAMA VJEŠTAČENJA

- donesena u prosincu 2014., uređuje:
  - tko su vještaci (specijalisti medicine, psiholozi, socijalni radnici, defektolozi, pedagozi i sl.),
  - način njihova imenovanja i rada
  - područja i postupak vještačenja
- opseg i sadržaj medicinske dokumentacije na temelju koje se vještači
- oblik i sadržaj nalaza za potrebe pojedinih sustava
- sadrži i liste:
  - oštećenja organizma (tjelesno oštećenje iz mirovinskog sustava)
  - postotka oštećenja organizma (zaštita civilnih i vojnih invalida rata)
  - oštećenja funkcionalnih sposobnosti (socijalna skrb)

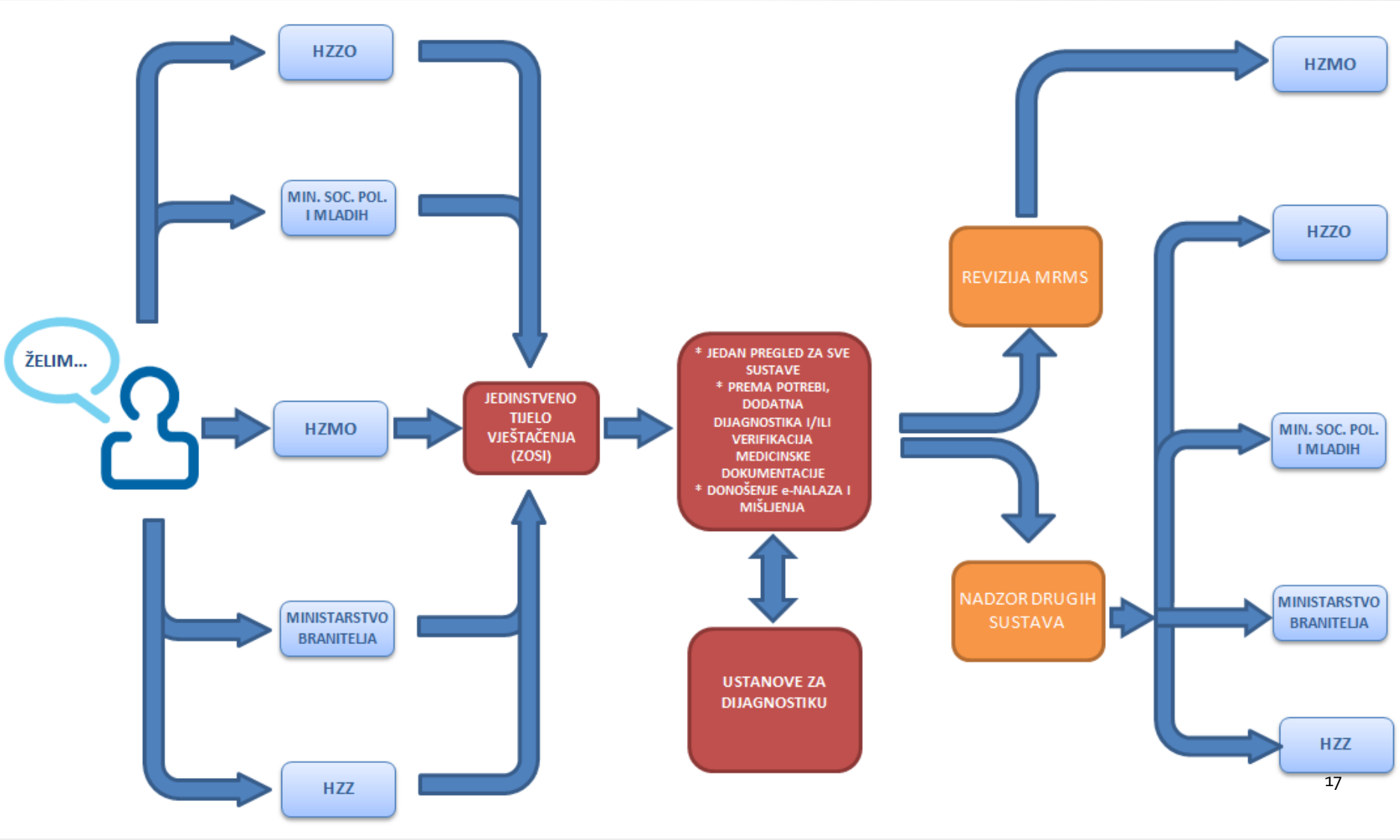
VJEŠTAČENJE RADNE SPOSOBNOSTI

- od 1.1.2015. – *jedinstveno tijelo vještačenja* u Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom
- vještačenje u 1. i 2. stupnju i u kontrolnim pregledima, u postupcima ostvarivanja prava u području
  - socijalne skrbi
  - mirovinskog osiguranja
  - prof. rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom
  - prava branitelja
  - i ostala predviđena prava
- revizija ocjena u postupcima u području mirovinskog osiguranja – nadležna ministarstva

JEDINSTVENO TIJELO VJEŠTAČENJA – CILJEVI

- urediti složeni sustav medicinskog vještačenja kod:
  - ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja
  - ostvarivanja prava iz zdravstva
  - ostvarivanja prava iz socijalne skrbi
  - profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom
  - zaštite ratnih veterana i dr.
- vještačenje na jednom mjestu, sa stalnim timovima medicinskih i drugih vještaka, po jedinstvenoj metodologiji

SHEMATSKI PRIKAZ NOVOG SUSTAVA

HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

HVALA NA POZORNOSTI

www.mirovinsko.hr